

ΤΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΟΝ.

Τὸ μικρὸν καὶ τετραγωνικὸν τοῦτο τεμάχιον τοῦ λευκοῦ χάρτου, τὸ ἐπισκεπτήριον, κέκτηται κατὰ τὸν παρόντα χρόνον ἐκτάκτως μεγάλην σπουδαιότητα ἐν τῷ κοινωνικῷ ἡμῶν βίῳ· εἶνε οὕτως εἰπεῖν τὸ νόμισμα τῆς ἐθνεείας, ὅπερ ἔχει μεγίστην κυκλοφορίαν παρὰ πάσας τὰς ἀνωτέρας κοινωνικὰς τάξεις. Διὰ τοῦ ἐπισκεπτηρίου ἀγγέλλομεν τὰς ἐπισκέψεις ἡμῶν, τοὺς ἀποχαιρετισμούς, τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰ συλλυπητήρια. Ἐν γένει δὲ τὸ ἐπισκεπτήριον ἐλαβε τὸσαύτην διάδοσιν ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν Εὐρώπην ἐνεκα τῶν πολλῶν διευκολύνσεων καὶ τῆς μεγάλης χρησιμότητος, ἣν παρέχει εἰς πλείστας περιστάσεις, ὥστε δὲν θὰ φανῆ, ἐλπίζομεν, τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν ἀνάξιον τῆς βραχείας αὐτῆς μελέτης, ἣν εἰς αὐτὸ ἀφιερῶμεν.

Ὁ πρῶτος ἐφευρέτης τοῦ ἐπισκεπτηρίου ἀγνοεῖται, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι εὐεργέται τῆς ἀνθρωπότητος. Τοῦτο μόνον εἶνε γνωστὸν καὶ βέβαιον ὅτι τὸ ἐπισκεπτήριον εἶνε κινεζικὴ ἐφεύρεσις καὶ εἰσῆχθη εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸ ἐνὸς καὶ ἐπέκεινα αἰῶνος, συγχρόνως μὲ τὴν σινικήν πορσελλάνην, ἔκτοτε δὲ ἐλαβε γενικὴν διάδοσιν. Ἐν Σινικῇ τὸ ἐπισκεπτήριον εἶνε εἰς γενικὴν χρῆσιν ἀπὸ χιλιετηρίδων ἤδη. Ὅπως δὲ τὰ πάντα εἶναι ἐκεῖ ἀδοτηρῶς κεκαυνομένη, ὅτω καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἐπισκεπτηρίου, ὅπερ ὀνομάζουσι Τιτ-σε. Τὸ Τιτ-σε εἶνε παρὰ τοῖς Σίναϊς τὸ βαθμόμετρον τῆς κοινωνικῆς ἀξίας ἐκάστου· ἀλλ' ἡ κοινωνικὴ θέσις δηλοῦται οὐ μόνον, ὡς παρ' ἡμῖν, διὰ τίτλων, σεμμάτων καὶ οἰκοσῆμων ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐπισκεπτηρίου. Ὅσα ὑψηλότερα εἶνε ἡ θέσις τοῦ ἀνδρός, τόσα μεγαλύτερον καὶ τὸ ἐπισκεπτήριον του. Καὶ τὸ χρῶμα ἀσάβητος διαφέρει κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ τοῦ ἀποστολέως καὶ τοῦ ἀποδέκτου. Ὅτε ὁ Ἄγγλος πρεσβευτὴς Λόρδος Μακάρτνεϊ ἀφίκετο εἰς Πεκίνον, ἦλθον πρὸς αὐτὸν πολλοὶ ὑπῆρέται σφόδρα υπερμεγέθη τινὰ κύλινδρον ἐρυθροῦ χάρτου, ὅστις ἐκτυλιχθεὶς ἐκάλυπεν ὀλόκληρον τὴν ἐπιφανείαν τῆς αἰδοῦσης. Ὁ ἐρυθρὸς οὗτος χάρτης ἦτο τὸ ἐπισκεπτήριον τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Σινικῶν. Ὅτε τὸ πρῶτον εἰσῆχθη εἰς Εὐρώπην ἡ χρῆσις τοῦ ἐπισκεπτηρίου, ἡ τιλοφορία εὐρίσκειτο ἀεὶ εἰς τὴν ὑψίστην ἀκμὴν τῆς. Κατ' ἀρχὰς μετεχειρίζοντο τὸ ἐπισκεπτήριον ὅπως ἀναγγεῖλαι τὰς ἐπισκέψεις των. Συνήθως περιεβάλλοντο τὰ ὀνόματα ὑπὸ χρυσοῦ περιθωρίου, ἐνίοτε δὲ ἦτο ἐξωγραφημένος ὁ Ἔρωσ πρὸ μαρμαρινῆς τραπέζης ὡς χαράσσειν διὰ τῆς γραφίδος τὰς λέξεις. Τὸ ἐπισκεπτήριον Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ἔκτου περιεκοσμεῖτο ὑπὸ λευκῶν περιστρωφῶν καὶ κανίστρων ἀνθέων. Ἐπὶ τινῶν ἐπισκεπτηρίων ἦτο ἐξωγραφημένη ὀλόκληρος εἰκὼν, παριστάσα ὁδοιπόρον, ἰστάμενον παρὰ τοῖς ἑρείποις ἐλληνικοῦ ναοῦ καὶ προσπαθούνα ν' ἀναγνώσῃ ἀρχαίαν τινὰ ἐπιγραφὴν· ἡ δὲ ἐπιγραφὴ αὕτη ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκεπτοῦ. Ὁ Γερμανὸς ἀρχιτέκτων Φίσερ φὸν Βερν ἦτο ἐξωγραφημένος ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου του ὡς ἀλιεὺς ἐλκων τὸ δίκτυον, διότι τὸ ὄνομα του Φίσερ σημαίνει κυρίως «Ψαράς». Ὁ περιβόητος τυχουδιώτης Καζανόβα ἔγραφε τὸ ὄνομα τὸν ἐπὶ ἀρχαίας τινὸς σημαίας βασιταζομένης ὑπὸ ὄνου, ὃ δὲ περιφωρῶν χαλκογράφος Bartsch εἶχεν ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου του ἰχνογραφημένον κυνάριον, κρατοῦν μεταξὺ τῶν ὀδόντων μικρὸν τεμάχιον χάρτου,

ἐφ' οὗ ἦτο γεγραμμένον τὸ ὄνομα ἐκείνου. Πάντες σχεδὸν οἱ διάσημοι καλλιτέχνηται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης περιεκόσμουσαν παντοιοτρόπως τὰ ἐπισκεπτήρια των, αἱ δὲ κύρια ἀπέστελλον τὰ ἰδικὰ των ἐντὸς κομποτάτων φακέλων ἐγκλειστα καὶ εὐαδιάζοντα ἐξ ἐκλεκτῶν ἀρωμάτων.

Ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις ἐθῆκεν ἀπότομον τέλος εἰς ὅλα ταῦτα τὰ χαριέντα καὶ πολυτελῆ ἐφευρήματα τῆς ἐποχῆς τοῦ 1800, καὶ ἐξηράνισεν αὐτὰ, μετὰ πολλῶν ἄλλων, ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κοινωνικοῦ βίου, μόλις δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοκρατορίας ἀνεφάνησαν αὖθις τὰ ἐπισκεπτήρια. Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας καθιερώθη ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἔθιμον τοῦ περιβάλλειν τὰ ὀνόματα δι' ἐνὸς στεφάνου αὐτοκρατορικῶν ἀετῶν, οἵτινες μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βασιλείας ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ τῶν βουρβωνικῶν κρίνων. Τὸ χρῶμα τῶν ἐπισκεπτηρίων παρήλλαξεν ἀπὸ τοῦ πεποικιλμένου μαρμαροειδοῦς εἰς τὸ κατάλευκόν. Μέχρι τοῦ ἔτους 1835 ἦσαν ἐν χρῆσει λεπτὰ καὶ ἀπέριστα ἐπισκεπτήρια, ἔκτοτε δὲ ἐγίνοντο μεγάλα καὶ μὲ τριχαρτοειδῆς περιθώριον, ἅτινα ἐνίοτε ἐκοσμοῦντο μὲ εἰκόνας τοπειαν, θαλασσογραφίας κτλ. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἡ καλαισθησία ἠσπάσθη τὰ λευκὰ καὶ ἄνευ κοσμημάτων ἐπισκεπτήρια. Ὅτε ἐφευρέθη ἡ φωτογραφία, ἤρχισαν νὰ θέτωσιν ἐν μιᾷ γωνίᾳ τοῦ ἐπισκεπτηρίου τὰς εἰκόνας των ἐν μικρογραφίᾳ, ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ νεωτερισμὸς ἐπὶ βραχύτατον χρόνον ἐπεκράτησε. Σήμερον ὅλα τὰ ἐπισκεπτήρια φαίνονται σχεδὸν ὅμοια, μόνον κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν γραφὴν διαφέροντα ἀλλήλων.

Ὅς πρὸς τὴν πύξιν τῶν γωνιαίων ἄκρων τοῦ ἐπισκεπτηρίου, ἴσχυε πρότερον ἡ ἐξῆς ἐθιμοταξία: Ἡ πύξις τῆς ἄνω δεξιᾶς ἄκρας ἐσήμαινε ὅτι ἡ ἐπίσκεψις ἦτο συγχαρητήριος, τοῦναντίον δὲ συλλυπητήριον ἐπίσκεψιν ἐδήλου ἡ πύξις τῆς ἀπέναντι γωνίας (τῆς ἄνω ἀριστερᾶς). Ἡ πύξις τῆς κάτω ἀριστερᾶς ἄκρας ἐσήμαινε ἀποχαιρετισμὸν, ἡ δὲ τῆς κάτω δεξιᾶς χαίρεσιν ἐπὶ τῇ ἀφίξει. Σήμερον τὰ παραγγέλματα ταῦτα τῆς παλαιᾶς ἐθιμοταξίας ἐλησημονήθησαν, καὶ μόνον τὸ πολὺ πολὺ, ὅταν ἐπισκεπτάμεθα τινὰ, καὶ δὲν εὐρίσκωμεν αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, συνειθίζομεν νὰ πύξωμεν τὴν ἄνω δεξιᾶν γωνίαν τοῦ ἐπισκεπτηρίου, ὑποδηλοῦντες ὅτω ὅτι τὸν ἐζητήσαμεν ἀτοπροσώπως. Ἄλλως δέ, ἐννοεῖται, διὰ τοῦ ὑπῆρέτου ἀποστέλλομεν τὸ ἐπισκεπτήριον ἐντελῶς ἀδλαστον, ἄνευ πυχῆς. Ὅταν δὲ θέλωμεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν ἀπέβλεπε πολλὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἀφίνομεν τόσα ἐπισκεπτήρια μὲ τὰς ἄνω δεξιᾶς ἄκρας ἐπυγμένως, ὅσα εἶναι τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα. Τώρα δὲ ἤρχισε νὰ εἰσαγῆται εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικρατοῦν ἔθιμον, νὰ θλάται τὸ ἐπισκεπτήριον ἐν τῷ μέσῳ, τοῦδ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ ἐπίσκεψις ἀπέβλεπεν ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειαν. Ἄν δὲ θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν ὀρισμένον τινὰ σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς μας, τότε γράφομεν ἢ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ἀντιστοιχῶν γαλλικῶν λέξεων, κατὰ τὴν ἀλόγως ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, ἢ τὸ καλλίτερον ὀλίγας ἐλληνικὰς λέξεις (π. χ. διὰ νὰ Σὰς ἀποχαιρέτισω ἀντὶ p. p. c. = pour prendre congé. Συγχαίρω ἀντὶ p. f. = pour feliciter κτλ.).

Καὶ ἐνταῦθα γνωρίζομεν τοῖς κ. ἀναγνώσταις ἡμῶν ὅτι τὸ ἔτος τῆς Κλειῶς ἀρχεῖται εἰς τὸ ἐξῆς πάντοτε τῇ 1. ἀπριλίῳ καὶ λήγει τῇ 15 μαρτίῳ. Ζητοῦμεν δὲ συγγνώμην διότι ἐνεκα τοῦ στενοῦ τοῦ χώρου δὲν δυνάμεθα καὶ σήμερον ν' ἀπαντήσωμεν εἰς ἐκεῖνας τὰς ἐπιστολάς εἰς τὰς ὁποίας, ἐνεκα τῶν πολλῶν μας ἀσχολιῶν δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀπαντήσωμεν ἰδιαίτερος καὶ ἐπιφυλασσόμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο μὲ πρώτην εὐκαιρίαν.

κ. Γ. Α. Α. εἰς Ἀρμαβήριον. Ἐλήφθησαν ἐγκαίρως καὶ ὡς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Ζ. εἰς Μοναστήριον, Ν. Θ. εἰς Λαρίκοβον. Ἀπεστάλησαν μέσον τῶν κ. Β. καὶ Α. εἰς Θεσσαλονίκην. — κ. Ν. Σ.

εἰς Μιγαμάρ. Οἱ τόμοι διὰ τὸν κ. Κ. ἀπεστάλησαν πρὸς ἡμᾶς ἀπ' εὐθείας. — κ. Ν. Κ. εἰς Σινάπην. Ἀπεστάλησαν μέσον Ἀλοῦδ Τεργέστης. — κ. Μ. Σ. εἰς Ἄγκυραν. Ἀπεστάλησαν μέσον Κωνσταντινουπόλεως. — κ. Γ. Π. εἰς Μανσοῦραν. Τὸ ὄρολόγιον ἀπεστάλη. — κ. Κ. Ζ. εἰς Ἀδριανούπολιν. Σὰς ἐγράψαμεν διὰ δελταρίου. — κ. Στ. Π. Δ. Καλαφάτιον. Σὰς εἶχομεν γράψαι περὶ τῆς παραλαβῆς. — κ. Θ. Κ. εἰς Σάνδην. Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμότατα Mr. le prof. A. Fl. à Sées, et Mr. le Dr. da Costa à Lisbonne. Nous vous prions d'excuser le retard dans l'envoi de notre «Clio», lequel a été causé par les améliorations que nous y avons apportées.